

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

STEDELIJKE HUMANIORA TE DILSEN-STOKKEM

Hoofdstructuur secundair onderwijs

Instellingsnummer 38927

Instelling Stedelijke Humaniora
Europalaan 10 - 3650 DILSEN-STOKKEM

Beleidsverantwoordelijke Ivo AERTS

Telefoonnummer 089 79 08 66

E-mail ivo.aerts@sh-dilsen.be

Website www.sh-dilsen.be

Bestuur Gemeentebestuur van Dilsen-Stokkem
Europalaan 25 - 3650 DILSEN-STOKKEM

Scholengemeenschap SG Prov. en Stedelijk onderwijs Limburg
Universiteitslaan 1 - 3500 HASSELT

Centrum voor leerlingenbegeleiding Provinciaal CLB Limburg
Willekensmolenstraat 140 - 3500 HASSELT

Start- en einddatum doorlichting 04/11/2024 - 07/11/2024

Inspectieteam Sandra GROCHOWCZAK
Etienne GIELEN
Patricia SIEUW
Dries VRIJSEN

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De begeleidingsprincipes	9
4.2	SC2 competenties in het Nederlands in de eerste graad A-stroom, inclusief eindtermen basisgeletterdheid	10
4.3	SC6 competenties inzake wiskunde in de tweede graad doorstroom in Economische wetenschappen, Latijn, Sportwetenschappen, Moderne talen en Natuurwetenschappen	11
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De begeleidingsprincipes	14
6.2.2	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij de begeleiding volgens het zorgcontinuüm, het leef- en leerklimaat, de leer- en ontwikkelingsgerichte instructie, de effectieve feedback, de materiële leef- en leeromgeving en het duaal leren (indien van toepassing) tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Europalaan 10 - 3650 DILSEN-STOKKEM.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid BENADERT DE VERWACHTING	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken. In haar pedagogisch project stelt ze de sociale en de intellectuele groei van de leerlingen centraal. De grote betrokkenheid van de school voor het welbevinden van de leerlingen is sterk merkbaar in het onderzoek naar de leerlingenbegeleiding. De school laat kansen liggen om de visie op de intellectuele groei als schoolteam vorm te geven. Ze heeft beperkt zicht op hoe ze de gedragenheid van de visie wil realiseren. Daardoor vindt de visie slechts gedeeltelijk ingang in de schoolwerking. De schooleigen visie is afgestemd op de regelgeving en op de input en de context van de school. De school integreert het gelijkeonderwijskansenbeleid in beperkte mate in het beleid op de begeleiding. Ze bepaalt voor het gelijkeonderwijskansenbeleid weinig streefdoelen en koppelt daaraan in beperkte mate indicatoren en een tijdspad. Het is een werkpunt om de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het GOK-beleid te versterken in het schoolteam.
Organisatiebeleid BENADERT DE VERWACHTING	De school ontwikkelt en voert een beleid. De school staat open voor participatie en voor externe vragen en verwachtingen. Ze beschikt over voldoende formele overlegstructuren waar de teamleden verwachtingen kunnen uitspreken en ideeën kunnen uitwisselen, maar ze benut nog niet alle kansen om vernieuwing en expertisedeling tussen de teamleden doelgericht te stimuleren. De school werkt samen met anderen om de schoolwerking te versterken. De schoolleiding en de teamleden communiceren te beperkt over de doelen, resultaten en effecten, onderwijskundige ontwikkelingen en praktische afspraken.
Onderwijskundig beleid BENEDEN DE VERWACHTING	De school geeft het onderwijskundig beleid onvoldoende of ad hoc vorm. Ze concretiseert de schoolvisie op kwaliteitsvol onderwijs nauwelijks in doelgerichte maatregelen en afspraken. Afspraken met de teamleden om aan de verwachtingen van het referentiekader voor onderwijskwaliteit tegemoet te komen, zijn nauwelijks aanwezig wat resulteert in een diverse invulling van kwaliteitsvol onderwijs. De school stimuleert professionalisering, maar doet dat niet doelgericht. Ze zet de middelen voor het versterken van gelijke onderwijskansen onvoldoende doelgericht in.

Cyclische evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert een aantal relevante aspecten van de schoolwerking zoals het welbevinden van leerlingen en personeelsleden en de doelen voor de loopbaanbegeleiding, maar heeft daarbij beperkt aandacht voor de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk. De evaluaties vinden vooral plaats op actieniveau en gaan hoofdzakelijk over praktisch-organisatorische onderwerpen. De evaluatie verder ontwikkelen naar een doelgerichte kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk is een werkpunt.
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert haar kwaliteit beperkt doelgericht op basis van de beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze laat kansen liggen om de expertise van relevante partners te betrekken bij haar evaluaties. Ze slaagt er nog weinig in om de resultaten en effecten bij de leerlingen te benutten bij haar evaluaties. Zo komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang.
Borgen en bijsturen BENADERT DE VERWACHTING	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. De school stelt haar werking slechts gedeeltelijk bij naar aanleiding van vastgestelde werkpunten. Dat gebeurt vaak ad hoc en kadert minder in een doordacht beleid dat gebaseerd is op het referentiekader voor onderwijskwaliteit.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De begeleidingsprincipes

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm BENADERT DE VERWACHTING	Het schoolteam begeleidt de leerlingen planmatig volgens een continuüm van zorg waarbij de mate van individualisering toeneemt naarmate de nood aan begeleiding stijgt. De verschillende fases van het zorgcontinuüm vragen een betere onderlinge afstemming om de begeleiding op te nemen vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid. Het is een werkpunt om de brede basiszorg en meer bepaald de verschillende aspecten van een krachtige leeromgeving sterker uit te bouwen met de leraren en het beleidsteam. Kenmerkend voor het schoolteam zijn de authentieke betrokkenheid en het persoonlijke engagement voor leerlingen die specifieke onderwijsbehoeften hebben voor hun psychosociaal functioneren. Het is een groeikans om op zoek te gaan naar doelgerichte ondersteuning en gerichte professionalisering om het team hierin te versterken. Het schoolteam verzamelt context-, input- en outputgegevens over wat de ontwikkeling van leerlingen kan belemmeren en bevorderen, maar die gegevens worden niet altijd gestructureerd verwerkt en overzichtelijk bewaard. Hierdoor worden ze onvoldoende benut en heeft het schoolteam slechts deels zicht op de onderwijsbehoeften op school-, groeps- en leerlingniveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Het schoolteam laat kansen liggen om de beginsituatie van de leerlingenpopulatie verfijnder in kaart te brengen op basis van schooleigen data. Een meer doelgerichte aanpak laat het team toe om het overzicht te houden over de aangeboden begeleiding van de lerende en om de leereffecten beter in kaart brengen. De aanwezige kennis en expertise van het eigen schoolteam en de externe partners kunnen op die manier efficiënter worden aangewend. De acties zoals bijvoorbeeld de begeleide studie, de no phone zone en de programma's rond studieloopbaanbegeleiding kunnen na evaluatie en eventuele bijsturing zeker bijdragen om de doelen te realiseren. Er blijven kansen liggen om doelen voor de begeleiding te bepalen en om preventieve acties en begeleidende maatregelen te nemen die inclusie en gelijke onderwijskansen bevorderen.
--	---

4.2 SC2 competenties in het Nederlands in de eerste graad A-stroom, inclusief eindtermen basisgeletterdheid

Leef- en leerklimaat VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren creëren een positief en stimulerend leef- en leerklimaat waarin alle leerlingen zich goed voelen. De leerlingen mogen vragen stellen en krijgen waar nodig ondersteuning. De leraren besteden aandacht aan en bewaken het welbevinden van de leerlingen. Ze gaan positief om met de diversiteit van de leerlingengroep, maar kunnen daarbij de diversiteit meer zichtbaar maken in de onderwijsleerpraktijk.
Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie BENADERT DE VERWACHTING	De leraren leveren inspanningen om het leren te ondersteunen. Ze laten echter nog kansen liggen om de leerdoelen en succescriteria te delen en te expliciteren op een voor leerlingen begrijpbare manier. Ze kiezen leeractiviteiten gericht op actieve deelname en inbreng van de leerlingen, maar kunnen deze meer variëren op het vlak van inhoud, contexten en groeperingsvormen. Het is daarbij een werkpunt de ontwikkeling van de (functionele) taalvaardigheden een centrale plaats te geven binnen authentieke en realistische contexten. De leraren stimuleren de leerlingen geregeld om te reflecteren over hun leerproces, maar ze kunnen het probleemoplossend denken en de zelfregulatie versterken. De leraren benutten de tijd om te leren beperkt efficiënt omdat de aandacht voor de taalsystematiek overheerst op de ontwikkeling van de taalvaardigheden en op de wisselwerking tussen beide.
Effectieve feedback BENADERT DE VERWACHTING	De leraren geven voornamelijk product- en persoonsgerichte feedback, die overwegend duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om systematisch effectieve feedback te geven ingebed in het onderwijsleerproces. Ze kunnen de feedback in sterkere mate laten vertrekken vanuit de doelen en de beoordelingscriteria zodat doelgerichte aandacht kan uitgaan naar de volgende stappen in het leerproces van de leerlingen. Zowel op team- als op schoolniveau ontbreekt een gemeenschappelijke en heldere visie over de waarde en de rol van effectieve feedback om het leerproces van de leerlingen te versterken.
Materiële leef- en leeromgeving VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren beschikken over de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De leermiddelen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting vrij efficiënt in. De aandacht voor de integratie van ICT neemt toe. Het fysiek comfort ondersteunt over het algemeen het leren en onderwijzen, hoewel een aantal leslokalen te krap zijn om communicatieve werkvormen efficiënt in te zetten. De school maakt werk van het optimaliseren van de infrastructuur.

4.3 SC6 competenties inzake wiskunde in de tweede graad doorstroom in Economische wetenschappen, Latijn, Sportwetenschappen, Moderne talen en Natuurwetenschappen

Leef- en leerklimaat VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren creëren een positief en stimulerend leef- en leerklimaat waarin alle leerlingen zich goed voelen. De leerlingen mogen vragen stellen en ze krijgen de nodige hulp en ondersteuning. De leerlingen waarderen de aangename sfeer. De leraren zetten de leerlingen aan tot positieve communicatie en samenwerking.
Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie BENADERT DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen de leerlingen in het leerproces. De instructie is geleidelijk en betekenisvol. De leraren benutten hiervoor activerende digitale en andere visualisaties. De aandacht voor context en activerend karakter van de instructie verschilt van leraar tot leraar. Differentiatie en remediering worden nog te weinig benut om het leren te ondersteunen. Het is een werkpunt om het probleemoplossende denken meer te integreren in het onderwijsleerproces en de metacognitieve vaardigheden een belangrijkere plaats te laten innemen in het lesaanbod. De leraren maximaliseren de tijd om te leren.
Effectieve feedback BENADERT DE VERWACHTING	De leraren geven voornamelijk productgerichte feedback, die gedeeltelijk duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback is overwegend gericht op het product of op het niveau van de persoon van de leerling en ter verbetering van fouten. Het is een werkpunt om die feedback meer te laten vertrekken vanuit de doelen om zo elke leerling efficiënter te informeren over zijn vorderingen in zijn leerproces en te verduidelijken welke de volgende stappen hij/zij kan nemen om de doelen te bereiken. De leraren kunnen nagaan via welke kanalen de feedback de leerlingen op een zo doelgericht mogelijke wijze bereikt om het effect van de feedback te optimaliseren.
Materiële leef- en leeromgeving VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren beschikken over de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De leermiddelen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De leraren integreren ICT op een efficiënte en doelgerichte manier in hun onderwijsleerpraktijk om het leren te verbeteren. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- Het zelfstandig voeren van een kwaliteitsvol beleid.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 5
- Het kwaliteitsvol ondersteunen van het geboden onderwijs.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 4, §1
- De eigen kwaliteit systematisch onderzoeken en bewaken.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 6

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	◆
Organisatiebeleid	◆
Onderwijskundig beleid	■
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	◆

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij de begeleiding volgens het zorgcontinuüm, het leef- en leerklimaat, de leer- en ontwikkelingsgerichte instructie, de effectieve feedback, de materiële leef- en leeromgeving en het duaal leren (indien van toepassing) tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De begeleidingsprincipes

Begeleiding volgens het zorgcontinuüm

6.2.2 De onderwijsleerpraktijk

	SC2 competenties in het Nederlands in de eerste graad A- stroom, inclusief eindtermen basisgeletterdheid	SC6 competenties inzake wiskunde in de tweede graad doorstroom in Economische wetenschappen, Latijn, Sportwetenschappen, Moderne talen en Natuurwetenschappen
Leef- en leerklimaat		
Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie		
Effectieve feedback		
Materiële leef- en leeromgeving		

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES waarbij het bestuur zich moet engageren om aan de hieronder vermelde tekorten te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de begeleidingsprincipes.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor sc2 competenties in het nederlands in de eerste graad a-stroom, inclusief eindtermen basisgeletterdheid.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor sc6 competenties inzake wiskunde in de tweede graad doorstroom in economische wetenschappen, latijn, sportwetenschappen, moderne talen en natuurwetenschappen.

- De tekorten wegwerken met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de regelgeving.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF MET WERKPUNTEN
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: NEGATIEF. De school dient een engagement tot remediëring met externe begeleiding en ondersteuning aan te gaan op het vlak van het gelijke onderwijskansenbeleid.